

«ЦЕНТР» ТА «ПЕРИФЕРІЯ» В ТЕЛЕРАДІОМОВЛЕННІ ФРАНЦІЇ: ІСТОРИЧНЕ ТА СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ

Степура І.В.

Інститут психології імені Г.С. Костюка
Національної академії педагогічних наук України

Досліджуються в історичному та політичному аспектах діяльність центрального радіо та телебачення, закордонних станцій, регіонального мовлення та їх взаємодія в різні періоди. Наголошується на особливу роль екстериторіальних радіостанцій. Висвітлюється робота станцій регіональними мовами та в заморських департаментах. Поняття «центру» та «периферії» в мовленні історично обумовлене. Останній напрям набирає силу.

Ключові слова: телебачення та радіомовлення Франції, регіональне мовлення, екстериторіальна радіостанція, заморські департаменти, мігранти.

Постановка проблеми. Електронні ЗМІ Франції вивчається вже довго та ґрунтовно, але як в масовій свідомості, так і в роботах деяких науковців не можуть позбутися спрощених підходів. Зазначають, що це «державницькі» ЗМІ, які стоять на сторожі національної культури, використовуючи для цього всі засоби (навіть систему квот програм). Щоб повніше розкрити тенденції їх розвитку доцільний політологічний, історичний аналіз та сучасне регіоназнавство.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Історію мовлення Франції вивчало багато дослідників: Л.В. Шарончікова, Н.О. Голядкин, І.І. Гачечелідзе, І.В. Кірія, С.М. Вернигора [2], [3], [4], [5], [8]. Новий для вітчизняних дослідників пласт історії ЗМІ відкривають роботи В. Rollet, J. Bourdon [12], Maistre, G. [15], які акцентують увагу на географічних аспектах мовлення, роботі медіа для меншин, мігрантів (М. Malonga [16] та ін.). Вітчизняна література традиційно приділяє увагу роботі центральних мовників Франції або міжнародному ТВ та радіо («центру»). На наш погляд, треба зосередитися на історичному вивченні досвіду мовлення «на периферію», як територіальну, так і спільнотну.

Постановка завдання. Отже, головною метою нашого дослідження виступає вивчення централізованого та периферійного мовлення в Франції в історичному розрізі. Об'єкт – співвідношення «центру» та «периферії» в мовленні. Предметом вступає діяльність телерадіомовників національного радіо та ТВ, закордонних станцій, регіонального мовлення в державі та їх взаємодія.

Виклад основного матеріалу. Голосове радіомовлення почалося з тестової трансляції 1908 р. з Ейфелевої вежі. В той період переважає радіотелеграф: й для нього будують потужні станції в Дуе (біля Ліону), Лафайет (коло Бордо). Хоча після світової війни економічний стан тяжкий, вже в 1920–1921 рр. почалися ширококомвні радіопередачі французького радіо (з Сант-Асізі, листопад 1921 р., з Парижа, 1924 р., Вежа Ейфеля). Передають «радіогазету», музичні та літературно-розмовні передачі. Економічний підйом стимулює нові галузі такі як радіотехніка та кіноіндустрія [1, с. 29–30]. Створюють радіостанції не тільки в центрі, але й на місцях: працюють 11 державних (2 в Парижі, 9 провінційних) та 14 приватних (4 в Парижі, 10 – в провінції) радіостанцій (1928). Вони тісно пов'язані з газетами, а частина приватних ними же й контролюється. Пожвавлення в радіогалузі змінюється гальмуванням – під час світової кризи початку 30-х років. З 1932 р. радіо використовується як засіб агітації на виборах. В цей період нестабільності часто змінюються уряди – влада відчувши силу слова, що лунала з динаміка, цього ж року увела державну

монополію на радіо, хоча з обмеженою участю комерційних станцій. Приватні мовники не погоджуються й засновують в прикордонному Люксембурзі «периферійну» («екстериторіальну») станцію, яка не підпадає під дію законів Франції, використовуючи ліберальне законодавство цієї держави. «Радіо Люксембург», запрацювало в 1932 р. [10, с. 377]. В 1934 р. національне радіо широко використовує правий уряд на чолі з Г. Думергом. Йому доводиться виступати в ефірі з роз'ясненням свого плану реформ. Мова виступів Г. Думерга (та його соратників) була монологічною, він уникав діалогу в ефірі, там був елемент повчальності [10]. Це досить типове явище для тих часів. Але радіо не було повністю рупором урядових кіл – так 14 липня 1935 р. воно веде трансляцію з мітингу лівої опозиції. [7, с. 124]. Під час введення військ Німеччини в демілітаризовану рейнську зону радіо відгукнулося низкою програм, виступав там і прем'єр А. Сарро [10]. Як раз після цього перемагають ліві сили. Прем'єр Л. Блюм робить кроки назустріч трудящим, поліпшуючи їх стан, націоналізує приватні підприємства, зокрема й комерційні радіостанції. У міжвоєнний період Франція – колоніальна держава й хоча в заморських колоніях відкривають локальні ретранслятори тон задає державне централізоване радіо. Для колоній це Colonial Post (Radio Paris, 1939; RTF Radio Paris (1945); ORTF Radio Paris, 1965). Підсилення правих сил спричинило технологічне суперництво з Німеччиною де бурхливо розвивалося радіо і телебачення. Рене Бартелемі засновує телелабораторію і вже у 1935–1939 рр. в Парижі регулярне телемовлення (1938–1939 рр. і в Ліоні) [7].

Після вступу країни в II світову війну (1939) був запроваджений воєнний стан, на радіо та ТВ увели військову цензуру. Поразки Франції змусили прем'єра Поля Рейно перебраться в Бордо, де він капітулює в ефірі радіо Лафайет-Бордо, передаючи владу маршалу Ф. Петену. Парижани чують виступи П. Рейно з гучномовців, що встановлені на площах окупантами [9, с. 348]. Багато французів підкорилися окупантам з різних міркувань. Але втрата материкової Франції ще не була капітуляцією колоній. Спираючись на цю ідею генерал Ш. де Голль (військовий міністр в уряді П. Рейно) звертається до Великобританії та прем'єра У. Черчилля з пропозицією підтримки антинацистського руху Опору. В Лондоні засновується радіостанція «Вільна Франція» [7] (з 1942 р. – «Франція, що бореться»), також на Францію спрямовуються хвилі радіо Бі-Бі-Сі, які перебувають в ідейній боротьбі з національним центральним французьким радіо. Це було зіткнення двох політик, двох світоглядів, двох проєктів майбутнього Франції та світу.

Підіб'ємо попередні підсумки. На початок II світової війни центральне мовлення повністю протиставлене периферійному. Зауважимо, що Люксембург, як площадка для мовлення перейшла до рук нацистів: більш менш ліберальні станції в Європі залишаються тільки в Швейцарії. Опозиційні сили Опору здійснюють мовлення з британської території.

Після звільнення материкової Франції, радіо та ТБ суто державні. Екстериторіальна станція знов «Радіо Люксембург» та радіо Монако. Цей період характеризується розпадом колоніальної системи, від Франції «відпадають» заморські території, ведуться війни. Найдраматичніші події відбувалися в Алжирі – там йде війна за незалежність від Франції. Тамтешні військові на чолі з Ж. Мосю загрожували військовим десантом на колоніальну Францію, якщо Четверта республіка не буде скасована (вважали її винною за «втрату земель»), а влада не буде передана «спасителю» генералові Ш. де Голлю. 1 червня 1958 р. де Голль очолив уряд «національного порятунку», була прийнята конституція П'ятої республіки, що підсилила виконавчу гілку влади. Де Голль виступав за французьке самостійництво та підтвердження статусу великої держави (створення атомної зброї, освоєння космосу, вихід з військових структур НАТО, власна система кольорового мовлення SECAM, тощо), що в царині культури виражалось в протистоянні масовій культурі, зокрема її американському варіанту. ТБ було інструментом державної політики [3, с. 3]. Стан політичних справ спричинив те, що в 50-60-ті роки XX століття телебачення та радіо розвивалися як державні організації. Вони є складовою структури РТФ (ОРТФ), що перебувала під директивним контролем уряду. Це побічно пояснювалось складною ситуацією з колоніями, веденням війни тощо. На телебаченні була цензура: ряд телепередач були закриті, а новини здебільше були рупором провладної точки зору. ОРТФ користувався монополією на передачу ТБ та радіосигналів, створення аудіовізуальної продукції та складання програм передач [2], [4]. Фінансування йшло від ліцензійного збору з домогосподарств (податку) та державних коштів. Великою популярністю користувалися фільми, кабаре, цирк та новини. Легендарні ведучі новин П. Саббах та Л. Зітрон [4] [18].

В цей період з новою силою відчувалася важливість «екстериторіальних» приватних радіостанцій, що здійснювали мовлення на середніх хвилях з території прикордонних Люксембурга та Монако; а з 1955-1957 рр. й з Німеччини (станція «Європа № 1»). Вони давали альтернативний погляд на складні події розвитку Франції, впроваджували нові форми мовлення. Це були своєрідні «голоси» для Франції, засновані часто власним же медіа капіталом, однак їх як в СРСР не «глушили». Більше того, французький уряд прагнув отримати в них вплив через купівлю пакетів акцій! Так було зі станцією «Європа № 1», яка отримала навіть студію в Парижі [17]. Разом з тим, мовлення регіональними мовами не давали розвитку. Відносно незалежні станції були в Марселі в 1954 р. (провансальською мовою – під егідою місцевої газети), також у м. Ніцца в 1963 році, на о. Корсіка в 1970 р. [13].

В 1960 р. в Алжирі знов заворушення серед правих та військових. Була створена ОАС (Збройна секретна організація). А в 1961 р. новий виступ звідти під проводом генерала Салана: заколотники заявляли, що беруть владу в Алжирі, й ставлять собі на меті відсторонити де Голля від влади силою, бо держава неспроможна захистити країну від розпаду. Останній виступив 25 квітня 1961 р. в ЗМІ з наказом придушити путч. Диверсанти ОАС почи-

нають теракти – зокрема підривають радіостанцію Віллебон-сюр-Іветт, що здійснювала трансляцію першої програми французького радіо в регіоні Парижу. Ці події стали поштовхом до «радіопереклички» центрального радіо з Парижу та периферійних станцій з бурхливого Алжиру та Монако. Переміг «транзистор» – так образно називали факт ідейної першості Ш. де Голя й центральних радіо та ТБ. Алжир отримав незалежність. Він і інші території створюють для материкової Франції потік мігрантів (не обов'язково французів, але й з місцевого населення). Згодом у Франції з'явилося й поняття «меншина» для означення людей неєвропейського походження (Африка, Азія тощо) [16]. Це загострило проблему мігрантів-неєвропейців. В [14] вирізняють два «типа імігрантів» в західноєвропейських країнах. Перші – це «чужаки»-європейці, які змінили країну, де вони не народжені, та мають вступити в інтеграційний процес, прийняти нову культуру та інші цінності. Другі – це люди з бувших колоній, які були вже соціалізовані та «вкорінені» у власному суспільстві [14, р. 261]. Людина з меншини почуває себе неоднозначно, «вона буцім то як усі, але вочевидь такою не являється» [15, р. 262]. Людина з лав меншин «продовжує нести знаки відрізнення», «не інтегруючись до більшості населення [...]»: за ознаками імені, релігії, кольору шкіри, іншої історії та етнічної приналежності ...» [14, р.260-261] На телеекрані в той час почав складатися образ меншин, заснований на стигматизації та принизливому карикатурному їх зображенні [16].

Стіль керівництва де Голя був авторитарним, він мало приділяв уваги діалогу з суспільством, вважаючи, що за нього скажуть його справи. Нові пресові технології робили становище генерала-президента все більш проблематичним. Голістська модернізація підняла життєвий рівень французів. Вона дала поштовх технічній модернізації приймального та передаючого обладнання ТБ та радіо. В країні багато студентської молоді, яка стає локомотивом політичних виступів, починаючи з 1967 р. і далі в травні 1968 р. Це були соціалістичні та антивоєнні виступи, що переросли в вимоги реформування культури та моралі, перегляду учбових програм. На державному телебаченні та радіо посилили цензуру, забороняючи на додачу прямі ефіри з мітингів. Тут особливу роль в інформуванні суспільства знов відіграли «екстериторіальні» станції, журналісти яких йшли у саму гущу подій. Французькі родини в той час буквально чергують біля радіоприймачів, що налаштовані на «Європа № 1» (ФРН) та «RTL» (Люксембург). Мітинги примусили уряд піти на поступки робітникам і молоді. Через певний час де Голль йде у відставку, його наступник Ж. Помпиду вміло використовував електронні ЗМІ в політиці, але реформувати їх не наважувався.

Хоча центральне радіо перемогло в змаганні з радіостанціями заколотників в 1950-60-х рр., практика показала, що до початку 1980-х років уряд Франції займав непослідовну позицію по відношенню як до комерційного так і локального радіо. З одного боку в державі дозволено мовлення тільки державного радіо, але майже всю країну покриває сигнал потужних середньохвильових станцій з Монако, Люксембургу, ФРН. На державних станціях – цензура, на приватних – ні. Екстериторіальні станції мають на території Франції корпункти, а журналісти мають статус іноземних співробітників і дають в ефір незаангажовану інформацію. Вільною була й друкована преса. Такий стан речей уже починаючи з початку 1970-х років призводить до реформ в електронних ЗМІ. Хоча не можна сказати,

що радіо, а особливо телебачення перебували в стані якоїсь стагнації. Мовлення було консервативним за формою, але мало високий естетичний рівень та жанрове різноманіття, піклувалося про національну культуру та французьку мову. На телебаченні переважали цінності державної служби: телебачення це не вільні журналісти, а «голос Франції». Така точка зору поділялась й багатьма громадянами. При президенті Жискара д'Естені, за часи роботи уряду Шабан-Дельмаса, на місці ОРТФ створено декілька установ: це французьке радіо, три телеканала (TF-1, Антенн-2 (А-2), Fr-3), експлуатанта передаючого обладнання (Тйїdiffusion de France, TDF), Французьке товариство створення аудіовізуальної продукції (SFP), INA (Національний аудіовізуальний інститут, учбово-дослідна організація з медіа). Кожну компанію очолила адміністративна рада з шести членів, які представляли різні гілки влади [2]. «Уряд пішов на деяку лібералізацію державного контролю над ЗМІ, наприклад надав автономно Національному управлінню радіо та ТВ. Директора телевізійних програм стали призначати безпосередньо адміністративною радою, що розширило доступ до ТВ опозиційним журналістам» [1, с. 119-121]. Ведучі, що в 1970-ті роки вільно висловлювались: Р.Жікель та І. Моруазі [17].

Разом з тим мовлення залишається централістським. Ще у 1974 р. лунали заклики створити студію, що мовила б провансальською та бретонською мовами, але дозволу не дають [13]. Відомо, що бретонські націоналісти протестуючи псували обладнання ТВ та радіо. На місцях створювали нелегальні станції. В 1970–1972 рр. в Ліллі працює нелегальна радіостанція «Campus». В 1977 р. виникає «Рух за вільний ефір» та Національна федерація незалежних радіостанцій (fnrl) [17]. 17 березня 1979 р. відбулася перша трансляція «Радіо Лотарингії – сталеве серце», мовлення якого йшло без дозволу. Цей досвід поширився і на інші місцевості – і вже 27 грудня 1979 р. Парламент санкціонує створення місцевих суспільних радіостанцій під егідою Радіо Франції [17]. Регіональне телебачення розвивалося в т.зв. «регіональних вікнах» – виділених відрізках в програмі на каналі France 3 (з 1975 р.). Поступовий зріст кількості годин мовлення спостерігається на початку 1980-х рр. Особливо це стосується програм регіональними мовами. Регіональні мови та діалекти довго не допускалися на екран з політичних міркувань. Корсиканська мова була визнана шкільною мовою тільки у 1973 р. Передачі бретонською, баскською, каталонською мали проблеми з появою на екрані. [13] Отже, інші периферії в державі становили мовно-регіональні розбіжності, які усіяло придушувалися, сюди можна й зарахувати проблеми заморських департаментів, де треба було налагодити локальне і забезпечити центральне мовлення.

В 1980-х роках були поступово дозволені приватні теле- та радіостанції (найпотужніший канал TF1 приватизують [2]), а екстериторіальні станції «перебираються» на територію Франції. Зводяться нанівець і цензурні «рогатки», звужується перелік заборонених тем в ефірі. Легендарні ведучі новин та публіцистичних програм: П. д'Арвур, К.Шазаль, К.Окран. Державний, а згодом суспільний телехолдінг France Televisions конкурує з приватними каналами. Флагман – France 2. Але нас у контексті нашого дослідження цікавлять канали France 3 та France Ф (Утр–Мер). France Ф – телемережа в заморських департаментах, нині доступна в материковій Франції (раніше RFO – Rйseau France Outremer). Третій канал France 3 здійснює мовлення в регіонах материкової Франції. І хоча за висловом

Г.Местра [15], поняття «region» в французьких медіа заслабке й не дуже пов'язане с класичною географією, варто рахуватися з реальністю таких поділів. У веденні France 3 близько 22 регіональних теле- та 290 радіостанцій, що працюють на базі 11 телецентрів. Макрорегиони каналу: Ельзас (випуск новин ельзаською мовою), Аквітанія, Бургундія Франш-Конте, о. Корсіка (передачі корсиканською мовою), Лімузен та Пуату-Шаранта, Лотарингія Шампань-Арденн, Середньоземноморський регіон (Марсель, Тулон, Ніца), Норд Па-де-Кале, Пікардія, Нормандія, Західний (бретонські програми), Париж-центр та Іль-де-Франс, Рона-Альпи, Овернь, південний регіон (провансальська і каталонська мови). Останнім часом регіональні станції переходять до об'єднаного випуску (синдикації) багатьох програм, особливо новин з акцентом саме на регіональному мовленні [11]. На ТВ з'явилися серіали та програми про життя меншин, на каналах є ведучі – вихідці з неєвропейських регіонів.

Інший напрямок «периферійного» мовлення – це робота «для закордону»: програми міжнародного французького радіо – RFI (раніше ORTF Radio Paris) та телебачення (TV5, France 24). Разом з Бельгією, Швейцарією та Канадою створюють франкофонний канал TV5; а з ФРН – культурологічний ARTE.

Якщо з означенням центрального радіо більш менш зрозуміло, то «периферія» є варіативною категорією. У міжвоєнний періоду та за часи II світової війни – це прикордонні держави, які здійснювали мовлення на територію Франції та локальні станції в колоніях. Після війни – додаємо мовлення з колоній на материкову Францію в різних контекстах. Після територіальної стабілізації на перший план виходить утвердження регіональної специфіки серед етнічно-мовних груп. Проведені в 1970–80-х рр. реформи, прискорили процеси урахування регіональних особливостей та зняли штучні обмеження мовлення серед «екстериторіальних» станцій, які повернулися на батьківщину. Авторитет місцевого мовлення зріс. Коли в 1991 р. на о. Реюньон (заморський департамент) закрили локальну радіостанцію – місцеві жителі підняли бунт [6, с. 200]. Подальший приток мігрантів обумовив розвиток тематичних каналів для них в 1990-ті роки (Zik – африканська музика, BRTV – берберський, тощо), здійснюється й мовлення іноземних компаній в кабельних мережах та з супутників. Послаблюються і квоти. Нині, з розвитком євроінтеграції, преференції робляться не тільки для французьких авторів (режисерів, виконавців, фільмів та ін.), але й для усіх європейських. Сьогодні французьке ТВ – це поєднання приватного та суспільного телебачення (під контролем й за підтримки держави), як і раніше це інструмент національної політики. Зауважимо, що «Французький уряд вимагає від телеканалів захисту національної культури» [3, с. 4–5], але критерії підтримки тих чи інших проектів не завжди чітко окреслені [3]. Але редакції вільні, загрози плюралізму з боку держави немає.

Висновки та пропозиції. Розгляд проблеми показав, що категорія периферії в організації мовлення Французької республіки є змінною, яка залежна від історичних реалій та невпинно трансформується. Приклади співвідношення «центру» та «периферії» у мовленні вказали на ретроспективні складові регіональної політики Франції. На наш погляд, у вивченні теле- та радіомовлення країн повинен здійснюватися підхід з урахуванням соціально-політичного стану держави. Хибний відрив розгляду історії телерадіомовлення від загальної історії

країн, зокрема Франції, деінде веде до спрощених висновків, нерозуміння суспільних процесів. Вивчаючи французьке мовлення слід відійти від традиційної концентрації на проблемах центрального мовлення, а приділяти більшу увагу регіональним та спільнотним тенденціям.

Список літератури:

1. Арзаканян М.Ц. Политическая история Франции XX века: учеб. пособие / М.Ц. Арзаканян. – М.: Высш. шк., 2003. – 157 с.
2. Вернигора С.М. Становлення та розвиток телебачення Франції: історичний аспект / С.М. Вернигора // Наукові записки Інституту журналістики. – К., 2011. – Том 43 (Квітень – червень). – С. 52–58.
3. Гачечелидзе И.И. Телевидение Франции в контексте национальной и культурной политики: автореф. дисс... канд. филол. наук / И.И. Гачечелидзе. – М., 2006. – 24 с.
4. Голядкин Н.А. Краткий очерк становления и развития отечественного и зарубежного телевидения / Н.А. Голядкин. – М.: ИПК ТВ-РВ, 2001. – 263 с.
5. Кирия И.В. Аудиовизуальные СМИ и Интернет в условиях создания информационного общества во Франции: автореф. дисс... канд. филол. наук / И.В. Кирия. – М., 2002. – 24 с.
6. Литтлвуд Й. История Франции / Йен Литтлвуд; пер. с англ. А. Бряндинской. – М.: АСТ Астрель, 2008 – 224 с.
7. Смирнов В.П. Франция в XX веке: пособие для студентов ВУЗов / В.П. Смирнов. – М.: Дрофа, 2001. – 352 с.
8. Шарончикова Л.В. Радиовещание и телевидение Франции / Л.В. Шарончикова. – М.: МГУ, 2011. – 224 с.
9. Ширер У. Берлинский дневник. Европа накануне Второй мировой войны глазами американского корреспондента / У. Ширер. – М.: ЗАО Центрполиграф, 2002. – 508 с.
10. Эррио Э. Из прошлого: между двумя войнами. 1914–1936 / Э. Эррио; пер. фр. – М.: Издательство иностранной литературы, 1958. – 772 с.
11. Besson Eric Plan de développement de l'économie numérique / Éric Besson. – Paris: Premier ministre secretariat, 2008. – 81 p.
12. Bourdon J. Les écrans de Méditerranée, histoire d'une télévision régionale 1954–1994 / J. Bourdon, C. Méadel. – Marseille: Jeanne Laffitte et Institut National de l'Audiovisuel, 1994. – 120 p.
13. Bourdon J.C. Publié in Memoria e Ricerca / J. Bourdon, C. Méadel // Un'identità introvabile. La televisione regionale in Francia. – 1997. – № 10. – P. 95-106.
14. Lapeyronnie D. Les deux figures de l'immigré / D. Lapeyronnie // Une société fragmentée? Le multiculturalisme en débat / Wieviorka M. (ed.). – 2ed. – Paris: La Découverte-Syras, 1997. – P. 251–266.
15. Maistre G. Géographie des mass-media / G. Maistre. – Québec: Presses de l'université du Québec, 1976. – 166 p.
16. Malonga Marie-France La Television comme lieu de reconnaissance: Le cas des Minorites noires en France [ressource électronique] / Marie-France Malonga // L'épreuve de la diversité culturelle. – 2008. – № 51. – Mode of Access: http://www.midipyrenees.fr/upload/pic_midi/docs/H51-27-Malonga-G.doc
17. Olivési Stéphane. Histoire générale de la radio et de la télévision en France / Stéphane Olivési // Christian Brochand, Quaderni. – 1994. – № 1. – Vol. 24. – Pp. 162–163.

Степура И.В.

Институт психологии имени Г.С. Костюка
Национальной академии педагогических наук Украины

«ЦЕНТР» И «ПЕРИФЕРИЯ» В ТЕЛЕРАДИОВЕЩАНИИ ФРАНЦИИ: ИСТОРИЧЕСКОЕ И СОЦИАЛЬНО-ПОЛИТИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ

Аннотация

Исследуется в историческом и политическом аспектах деятельность центрального радио и телевидения, иностранных станций, регионального вещания и их взаимодействие в разные периоды. Подчеркивается важность экстерриториальных радиостанций. Освещается работа станций на региональных языках и в заморских департаментах. Понятие «центра» и «периферии» в вещании исторически обусловлено. Последнее направление набирает силу.

Ключевые слова: Телевидение и радио Франции, региональное вещание, экстерриториальная радиостанция, заморские департаменты, мигранты.

Stepura I.V.

H.S. Kostyuk Institute of Psychology
at the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

«CENTRE» AND «PERIPHERY» IN FRENCH TV AND RADIO BROADCASTING: HISTORICAL AND SOCIAL AND POLITICAL IMPORTANCE

Summary

National Radio and TV's work is studied in the aspect of its historical and political dimensions and its interaction with regional broadcasting and foreign TV/Radio station's activities in the different time periods. Significance of extraterritorial radio stations is particularly emphasized. Also, work of stations which broadcast in regional languages, as well as overseas territories' broadcasters, is being covered in the paper. The arising of «centre» and «periphery» notions as concerns broadcasting was historically conditioned, and the latter construct is gaining strength now.

Keywords: TV and Radio in France, regional broadcasting, extraterritorial radio station, overseas territory, migrants.